

Göteborgs universitet
Redovisning, kandidatuppsats 15 hp
Höstterminen 21

GÖTEBORGS UNIVERSITET HANDELSHÖGSKOLAN

Digitaliseringens påverkan på redovisningskonsulten

Författare:
Johan Lundberg
Vendela Nilsson

Handledare: Marita Blomkvist

Förord

Vi vill rikta ett stort tack till vår handledare Marita Blomkvist som väglett oss under arbetet med upprättande av uppsatsen. Hon har bidragit med värdefulla insikter och diskussioner. Vidare vill vi tacka opponenter för feedback. Slutligen vill vi tacka våra respondenter som delat erfarenheter och därmed möjliggjort studien.

Vendela Nilsson

Johan Lundberg

Vendela Nilsson
Johan Lundberg

Göteborg, 8 januari 2022

Innehållsförteckning

1. Inledning	5
1.1 Problembakgrund	5
1.2 Syfte	6
1.3 Frågeställning	6
2. Referensram	7
2.1 Redovisningskonsulten och dess syfte	7
2.2 Digitalisering och dess integrering	7
2.3 Digitaliseringens påverkan på redovisningskonsulten	10
2.4 Institutionell teori	11
2.5 Sammanfattning av referensram	12
3. Metod	13
3.1 Val av metod	13
3.2 Urval av respondenter	13
3.3 Insamling och bearbetning av intervjuer	14
4. Resultat och Analys	16
4.1 Integrering av digitala system	16
4.2 Digitaliseringen och automatiseringen av arbetsuppgifter	17
4.3 Möjligheter med digitaliseringen	18
4.4 Utmaningar med digitaliseringen	20
4.5 Framtid	23
4.6 Sammanfattning av resultat och analys	24
5 . Slutdiskussion	26
5.1 Slutsats och diskussion	26
5.2 Begränsningar	27
5.3 Förslag till vidare forskning	27
Referenslista	29
Bilagor	32
Bilaga 1	32
Bilaga 2	34

Examensarbete i företagsekonomi, Handelshögskolan vid Göteborgs universitet, Kandidatuppsats, Redovisning HT 2021

Författare: Johan Lundberg och Vendela Nilsson

Handledare: Marita Blomkvist

Titel: Digitaliseringens påverkan på redovisningskonsulten

Bakgrund och problem: Digitaliseringen har haft en stor effekt på samhället och arbetsmarknaden. I takt med att digitaliseringen utvecklas förväntas arbetsuppgifter förändras eller tas över helt. Redovisningsbranschen utpekade enligt tidigare forskning som en av de branscherna där automatisering kommer ta över flest arbetsuppgifter. Frågan är då hur redovisningskonsulters arbetsuppgifter behöver anpassa sig utefter utvecklingen för att i framtiden fortsatt skapa värde.

Syfte: Syftet är att förklara hur redovisningskonsultens arbete förändras i takt med digitaliseringen genom att identifiera avgörande faktorer och digitala tekniker som används.

Metod: Under arbetets gång har sju redovisningskonsulter och två digitaliseringsexperter intervjuats enligt kvalitativ metod. Materialet från intervjuer har transkriberats och utgör resultatdelen i studien. Utifrån referensramen har resultatet analyserats i förhållande till teorin. Resultatet och analysen sammanfattas i en tabell där institutionell teori appliceras.

Resultat och slutsatser: Tio avgörande faktorer har identifierats som påverkar arbetet för redovisningskonsulten. Dessa kan delas upp i möjligheter, utmaningar och framtid. Digitaliseringen i grunden förändrar hur arbetet sköts och kommer i framtiden utgöra en viktig grund i hur arbetet utvecklas. Studien pekar på att redovisningskonsultens arbete förändras till digital metod i allt högre utsträckning för att fortsätta skapa värde i förhållande till andra andra byråer.

Förslag till fortsatt forskning: Förslag till vidare forskning är att studera de tio utpekade avgörande faktorerna som framgår av uppsatsen till att studeras djupgående var för sig där hållbarheten föreslås studeras mer i detalj. Ett annat förslag på forskningsområde är hur styrningen ska anpassa sig socialt gentemot den digitala arbetskraften.

Nyckelord: Redovisningskonsult, Digitalisering, Arbete, Arbetsuppgifter, Automatisering, Big Data, AI, Molnet, RPA.

Begrepp

Digitalisering: I uppsatsen används Nationalencyklopedins definition “*ursprungligen omvandling av information från analog till digital representation, numera även allmänt om övergången till ett digitalt informationssamhälle.*” (Lindholm 2022)

Molnet (Cloud): Ett applikationsprogram som kan köras samt där relaterade data kan lagras i form av ett centralt datasystem som finns tillgängligt för kunder eller andra tänkta användare via internet (Carr 2022).

Big Data: Gartner (2022) beskriver Big Data som informationstillgångar som kräver kostnadseffektiva informationsmedel för att säkerställa förbättrad insyn, beslutsfattande samt utveckling av automatiserade processer inom företagsverksamheten.

AI: Artificiell Intelligens, förmågan av en digital dator alternativt datastyrd robot att utföra uppgifter som kräver intelligenta varelser (Copeland 2021). Tekniken är av stor vikt i dagsläget och ses som en disruptiv kraft (Panetta 2017).

RPA: RPA-teknik skapar botar som efterliknar handlingar hos en människa som interagerar med digitala system. (Kokina, Gilleran, Blanchette & Stoddard 2019). Tekniken innebär att manuellt arbete som utförs av särskilda mänskliga egenskaper kan övertas av maskiner (Johnsson 2019). Exempel på arbetsuppgifter är att utföra betalningspåminnelser, analysera data och att kontera fakturor (ibid.).

1. Inledning

1.1 Problembakgrund

Startskottet för kraven på externredovisningen i Sverige skedde i samband med Kreugerkraschen (Gröjer 2011). Informationen som fanns tillgänglig på marknaden var bristfällig och människor förlorade pengar på affärer utan att förstå varför. Externredovisningens behov växte därför som ett verktyg att öka intressenters förtroende för varandra genom ökad tillgång till information. Redovisningskonsultens arbete handlar om att upprätta redovisning och biträda företag med frågor av ekonomisk karaktär SRF konsulterna (2015).

Digitaliseringen förändrar arbetsuppgifter (Lindholm 2021) och skiftar enligt Svenskt Näringsliv (2016) arbetsmarknaden. I en rapport av FAR och Kairos Future (2013) fastställs den digitala utvecklingen som en grundläggande drivkraft för förändring av redovisningsbranschen. Denna studie avser att förklara digitaliseringens påverkan på redovisningskonsultens arbete utifrån intervjuer, tidigare forskning och institutionell teori.

Det faktum att digitaliseringen är i ständig utveckling gör ämnet till ett intressant forskningsområde. Shoshana Zuboff (1988) redogör för datorisering uppdelat i tre olika perioder, nämligen automatisering, informering och transformering. Dessa tolkas av Iveroth et al. (2018) där första perioden handlar om automatisering av enklare arbetsuppgifter som t.ex. fakturor som automatiserades med stöd av tekniken. Detta skapade förutsättningar för nästa fas som benämns informering och kom att innebära stärkt beslutsfattande som ett resultat av ökad förståelse genom nya tekniska hjälpmedel. Den sista fasen präglar vår nutid och består av en transformativ kraft som omvandlat grunden i många olika branscher och skapar nya affärsmöjligheter. Fasen har enligt författarna skapat utrymme för företag som t.ex. Uber som skapar värde genom att tillhandahålla resor utan att äga transportmedel. För redovisningskonsulters sätt att arbeta är påverkan mer diffus och denna studie avser identifiera möjligheter, utmaningar samt framtidsutsikter förändringarna innebär som ett led i att förklara digitaliseringens påverkan på arbetet.

Som framgår av Srf konsulternas hemsida (2015), en betydande branschorganisation i sammanhanget, utgör redovisningskonsulten ett framtidsyrke. Vidare framgår det att det finns en efterfrågan på fler kvalitetssäkrade redovisningskonsulter. Samtidigt råder oro över att ny teknik till följd av digitaliseringen kan komma att ta över arbetsuppgifter i bland annat redovisningsbranschen (SSF 2014). Moll och Yigitbasioglu (2019) uppger att denna orolighet kan sträcka sig över yrkets legitimitet. Frågor som dyker upp i sammanhanget är: Hur påverkas arbetet för redovisningskonsulter? Hur förändras arbetsuppgifter? Hur och på vilket sätt används digitala tekniker?

Det råder delade åsikter kring graden av arbetsuppgifter redovisningskonsulten kan digitalisera. Företag inom redovisningsbranschen behöver nyttja digitaliseringen för att fortsatt skapa värde och vara relevant (Kokina et al. 2019). Trots det spenderar ett flertal

byråer onödig tid till repetitiva arbetsuppgifter som istället kan automatiseras. Bergström (2020) redogör för att byråer som har kommit längre i den digitala utvecklingen idag kan ägna mer tid åt rådgivning.

Tidigare forskning har genomförts kring specifika tekniker och dess påverkan på redovisningsbranschen. Det råder en kunskapslucka vad gäller redovisningskonsulten och hur dess arbete påverkas ur ett övergripande perspektiv. Studien ämnar därför till att beskriva hur redovisningskonsulten och dess arbete påverkas. Dessutom är det intressant att redogöra för dagens ställning med tanke på att digitaliseringen är i ständig utveckling. Inte minst med tanke på att Coronapandemin inneburit en upptrappning av digitaliseringen (Bergström 2020).

Moll och Yigitbasioglu (2019) lyfter fram att empirisk forskning krävs för att redovisningsbranschen ska fortsätta generera mervärde i takt med digitala utvecklingen. För att förstå dessa processer fokuserar denna uppsats på redovisningskonsultens arbete som kompletteras med digitala experters insikter. Vår förhoppning med uppsatsen är att fastställa digitaliseringens påverkan på dess arbete för att avlämna ett kunskapsbidrag där redovisningskonsulten ska kunna fortsätta generera mervärde.

1.2 Syfte

Syftet är att förklara hur redovisningskonsultens arbete förändras i takt med digitaliseringen genom att identifiera avgörande faktorer och digitala tekniker som används.

1.3 Frågeställning

- Hur påverkar digitaliseringen redovisningskonsultens arbete?

2. Referensram

2.1 Redovisningskonsulten och dess syfte

Svensk lagstiftning kräver att företag är förpliktigade att redovisa sin ekonomiska verksamhet externt, enligt både aktiebolagslagen samt årsredovisningslagen (Gröjer 2011). Som framgår av Srf konsulternas hemsida (2015) utför redovisningskonsulten redovisningstjänster och rådgivning åt externa uppdragsgivare. Redovisningskonsulten beskrivs vidare som ett framtidsyrke. Arbetsuppgifterna är varierande och innefattar exempelvis att utföra årsbokslut, deklARATIONER av olika slag samt skattebetalningar. Själva syftet med arbetet är enligt branschorganisationen att ge konsultation och rådgivning till kunder och ska inte blandas ihop med revisorn som utför en kontrollerande tjänst.

Kvalificerade redovisningskonsulter kan ansöka om att bli auktoriserade vilket står för hög kompetens genom kvalitetssäkrade arbetsprocesser (Srf konsulterna 2015). En annan kvalitetssäkring är Reko FAR (2021) som är en svensk standard för redovisnings- och lönetjänster. Branschorganisationen uppger att syftet med Reko handlar om att skapa en redovisning som är adekvat för uppdragsgivarens verksamhet och ökar kundnyttan, detta genom kvalitetssäkrat arbete konsulterna utför.

Arbetet tar upp två metoder vad gäller redovisningskonsultens arbete, dessa är digital och traditionell metod. Lundqvist (2021) beskriver att utvecklingen under senaste 20 åren blivit mer digital vilket innebär t.ex. snabbare kommunikation och minskat pappersarbete. Den traditionella metoden förlitar sig på pappersunderlag där digitala verktyg inte är lika integrerade i arbetet vilket innebär mer manuellt arbete.

2.2 Digitalisering och dess integrering

Utvecklingen av digitaliseringen har under 1900-talets senare del till fram till idag accelererat, som följd har organisationer förändrats (Iveroth et al. 2018). En rapport av SSF (2014) belyser digitaliseringens effekter där vartannat jobb förväntas automatiseras i Sverige inom 20 år. Rapporten argumenterar för att maskiner i högre grad klarar av mänskliga arbetsuppgifter samt att även högutbildade är beroende av datorer för att öka produktiviteten. Generellt har lågutbildade påverkats i större utsträckning under senaste årtiondena men inom 20 år förväntas enligt rapporten även en hög andel av yrken inom t.ex. redovisningsbranschen automatiseras. Moll och Yigitbasioglu (2019) uppger att fruktan avseende teknologin kan sträcka sig över redovisningsyrkens legitimitet då mänskliga arbetsuppgifter kan tas över.

Moll och Yigitbasioglu (2019) beskriver också hur internet och relaterade informationsteknologier påverkar de som arbetar inom redovisningsbranschen idag, samt hur framtiden kan tänkas påverkas av utvecklingen. Författarna går igenom fyra tekniker som har en disruptiv effekt på arbete samt forskning inom redovisningsområdet (Molnet (Cloud), Big Data, Blockchain och AI). Uppsatsen fokuserar på Molnet (Cloud), Big Data och AI. Blockchain exkluderas eftersom teknologin i dagsläget inte appliceras i speciellt stor

utsträckning. Det kommer därutöver dröja länge innan det utgör en vardaglig teknik inom företagsversamheter Panetta (2017).

Molnet (Cloud)

Moll och Yigitbasioglu (2019) redogör att Molnet ger ökad kapacitet av datalagring och används frekvent av företag i olika länder. Fördelarna med tekniken kan sammanfattas i form av att företag kan anpassa sig till den globala marknaden genom förbättrad kommunikation, mobilitet, samarbets- och analysverktyg (Wolf 2015 se Moll och Yigitbasioglu 2019, p.5). Sayegh (2021) hävdar att molnsystem bör anpassas mot specifika branscher i vertikala moln. Dessa anpassningar kan enligt författaren vara allt från hantering av kunder, styrning inom organisationen, riskhantering, till analys och maskininlärning.

Big data

Med tiden har mängden data som hanteras via nät ökat. I takt med att mängden data ökar behöver verktyg utvecklas för att hantera den ökade informationen via internet. Utmaningen att analysera stora datamängder benämns vanligen Big Data (Iveroth et al. 2018). Att behärska Big Data handlar om att hantera volym, typ av data och hastighet (Bello-Orgaz et al. 2016 se Iveroth et al. 2018, s.127). Bughin (2016) argumenterar bland annat för att Big Data har potential att bidra med ökad produktivitet och konkurrenskraft, samt kan även erbjuda ökat kundvärde.

FAR & Kairos Future (2013) beskriver att Big Data används idag och kommer bli allt mer användbart i takt med teknikens utveckling. Rapporten redogör hur tekniken redan används genom programvaror som kan upptäcka bedrägerier. Avancerad analysteknik kan i takt med att dataanalys blir mer vanligt användas för att identifiera bedrägerier (Pan & Seow 2016). Med tiden kan Big Data utveckla redovisningsbranschen genom att analysera mer detaljerat kring verifikationer, bokslut och attester (FAR & Kairos Future 2013). En ytterligare fördel rapporten redogör för är att datorer bidrar med att behärska kunskap människor inte förstår att de ej begripit vilket kan ge företag nya insikter samt förståelse av nya samband.

Artificiell intelligens (AI)

FAR & Kairos Future (2013) redogör vidare för automatiseringen och dess utveckling. Fram till nutid har främst industrin automatiserats men med tiden uppvisar AI högre kunskapsintensitet och kan idag bemästra exempelvis Schack och Jeopardy bättre än människor. AI förväntas bli mer tillgängligt när tekniken utvecklas. Detta innebär att automatiserade redovisningstjänster blir närmre realtid, därutöver förbättras säkerhet och prestanda (Moll & Yigitbasioglu 2019). Samtidigt uppger författarna att detta ger intrycket att faktorer som den ökade automatiseringen och beslutsstödet kommer att reducera arbetsbördan för upprättare och användare av redovisning.

RPA och framtida roller

Kokina et al. (2019) beskriver hur RPA påverkar redovisningsbranschen samt hur nya jobbomöjligheter kan utvecklas i takt med den tekniska utvecklingen. Tekniken innebär att manuella arbetsuppgifter kan tas över av maskiner (Johnsson 2019). Kokina et al. (2019) tar upp fem roller som kan uppstå till följd av RPA. Dessa är *Identifier*, *Explainer*, *Trainer*, *Sustainer* och *Analyzer*. Arbetet avser att identifiera huruvida dessa förekommer i praktiken ur ett bredare perspektiv snarare än enbart utifrån RPA.

Identifier: För att nyttja tekniken effektivt behöver anpassade arbetsuppgifter identifieras. Om arbetsuppgifter är repetitiva, regelbaserade, präglas av få undantag kommer automatiseringen effektivisera arbetet och spara företag timmar av arbetskraft. Därför kommer det vara viktigt att anställda förstår och ser över vilka arbetsprocesser som kan automatiseras i framtiden för att effektivisera arbetet.

Explainer: Med tanke på att redovisare inte tenderar att ha speciellt stark IT-bakgrund kommer till stor del andra personer ansvara för utvecklingen av RPA-teknik. Redovisare måste dock kunna redogöra för hur tekniken ska utvecklas på bästa sätt för optimal integrering i arbetet. Därav kommer det vara viktigt att ha anställda som tydligt kan förklara för tekniskt kunniga vilka arbetsuppgifter en robot kan tänkas utföra, samt förklara vilka egenskaper som behöver utvecklas hos roboten för att klara av dessa uppgifter.

Trainer: För att säkerställa att tekniken fungerar behöver system tränas upp och underhållas med hjälp av olika datorprogram. Detta arbete kommer troligtvis att göras av någon med en stark bakgrund inom IT.

Sustainer: En viktig aspekt är att AI och annan typ av robotiseringsteknik i dagsläget inte är speciellt intelligent vilket innebär att en RPA-robot inte kan hantera förändringar i dess omgivning. Detta innebär att tekniken måste kontrolleras för att säkerställa att den ej fallerar vilket kräver att anställda tar sig tid. Författarna menar därav att en ny typ av controllerroll utvecklas som kontrollerar att robotar, botar eller dylik teknik fungerar som den ska. I fall något slutar funka måste problemet identifieras och hanteras för att säkerställa effektiv användning av teknik.

Analyzer: Författarna menar att i och med robotiseringen av arbetsuppgifter kommer stora delar av enkla och repetitiva arbetsuppgifter att i mindre utsträckning skötas av människor. Därmed frigörs tid till anställda att fokusera på mer analytiska arbetsuppgifter i takt med att robotiseringen ökar vilket kommer kräva arbetskraft.

För att utföra dessa roller kommer det krävas att redovisare utvecklar sina tekniska färdigheter. Bland annat krävs utveckling inom kodning samt förståelse av hur databaser och cloudsystem fungerar Kokina et al (2019).

Styrning och integrering av digitala verktyg

Kane et al. (2015) genomförde en omfattande undersökning där målet var att förstå de faktorer som drev digital transformering. Utmärkande egenskaper hos digitalt utvecklade företag var att de hade kongruenta utvecklade strategier kopplat till digitalisering. Företagen utformade digitala strategier för att transformera sin verksamhet och gav anställda bättre verktyg att ta till sig digitala strategier. Därutöver tog de större risker samt hade ett utvecklat ledarskap kopplat till digitalisering där en eller flera personer ansvarade för området. PWC (2018) genomförde en undersökning utifrån ett annorlunda perspektiv där jämförelser gjordes mellan digitalt utvecklade företag, följare och observatörer kring den digitala utvecklingen. Genomgående utmärker studien att adapteringen av digitala verktyg är högre inom alla kategorier hos utvecklare. Exempelvis är användningen av dataanalys betydligt mer utbredd gentemot följare och observatörer. Utvecklare anställer dessutom rätt typ av medarbetare med diversifierad kunskap och ger därutöver medarbetare bättre utbildning vilket även Kane et al. (2015) tar upp.

2.3 Digitaliseringens påverkan på redovisningskonsulten

Med hjälp av automatiserade arbetsprocesser frigörs tid inom redovisningsarbetet (Kokina et al. 2019). Därmed kan fokus läggas på analyser vilket i författarnas mening skapar mervärde. Digitaliseringen möjliggör nya sammanlänkade system och strukturer där interaktionen dem emellan blir avgörande, vilket ökar behovet av kommunikativa aspekter (Iveroth et al. 2018). I en rapport av FAR och Kairos Future (2013) framkommer det att samspelet mellan rådgivaren och kunden utgör det primära värdet av rådgivningen. Som ett resultat av att redovisare som rådgivande enhet lär sig tolka stora mängder information genom avancerade mjukvaror ökar validiteten i analys och nya tjänster utvecklas. Utvecklingen går enligt studien mot att yrkesverksamma inom redovisningsbranschen intar en allt mer rådgivande roll. För att effektivt tillgodogöra sig information och bearbeta omfattande mängder data krävs anpassningar för att adaptera ny teknik (Kokina et al. 2019). Teknisk utveckling kräver bredare kompetens vilket förändrar hur företag rekryterar personal inom redovisningsbranschen. Författarna ger vidare exempel på företag som vid rekrytering av ny personal värdesätter kunskaper i form av både redovisning och teknisk färdighet.

Kokina et al. (2019) hävdar att digitalisering kommer att kräva förändrad utbildning. En studie av Pan & Seow (2016) menar att framtida redovisare bör tillgodoses med IT-relaterad kunskap i form av datahantering och analys. Iveroth et al. (2018) uppger vidare att *“Lärande och kompetensutveckling är en grund för förändring. Man kan till och med säga att lärande är förändring”* (Iveroth et al. 2018). Exempel på kompetensutveckling för företag verksamma inom redovisningsbranschen är kodning, datahantering och dataanalys (Kokina et al. 2019).

En annan central del som lyfts fram är utbildning kring t.ex. internetinfrastruktur för att bli medveten om IT-relaterade risker. Kokina et al. (2019) redogör just för riskerna att bli hackad eller råka ut för diverse säkerhetsintrång, därför bör redovisningskonsulter bli bekanta med säkerhetsrutiner för att säkra programmen.

En förutsättning för att implementera nya tekniker effektivt är att verksamma inom redovisningsbranschen agerar vaksamt och kritiskt (Moll & Yigitbasioglu 2019). I praktiken menar författarna att det sker genom att kontinuerligt ifrågasätta de förslag tekniker som t.ex. AI levererar. Vidare argumenterar författarna för att innovativa styrningssätt kommer behövas i relation till AI. Detta för att inte skylla dåliga beslut på tekniken. Kokina et al. (2019) hävdar att det finns en risk att missa avvikanden och fel om processer helt automatiseras. Redovisare behöver vidare säkerställa att den information som skrivs in i systemet från början är korrekt (Redman 2013).

Utvecklingen för branschen

Redovisningsspecialisten Pernilla Lundqvist (2021) redogör att behovet av att modernisera bokföringslagen har diskuterats länge i syfte att anpassa lagstiftningen till den tekniska utvecklingen som skett sedan lagen upprättades för ca tjugo år sen. Enligt 7 kap 2§ bokföringslagen (SFS 1999:1078) ska originalhandlingar till räkenskapsinformation arkiveras i sju år. Lundqvist (2021) beskriver att pappersfakturor dominerade vid lagens tillkomst och att utvecklingen går åt e-fakturor som är i digitalt format. Ett resultat av denna problematik är betänkandet *Förenklingar för mikroföretag och modernisering av bokföringslagen* (SOU 2021:60).

En studie utförd av Trinovo Consulting (2021) på uppdrag av Svenskt Näringsliv, Srf konsulterna och andra aktörer i sammanhanget redogör för företags kostnader relaterat till räkenskapsinformation i pappersformat som totalt uppgår till 3,9 miljarder kronor per år. Dessa kostnader är konsekvenserna av en otidsenlig lagstiftning och av studien framgår även att Sverige ligger efter vad gäller arkiveringskraven i relation till andra länder. Dessutom säkerställer digitala system enligt studien att hanteringen av verifikationer inte missbrukas genom att användas flera gånger. Genom att följa upp och jämföra underlag ökar därmed inte risken för bedrägerier.

Trinovo Consulting (2021) redogör även för att den nuvarande lagstiftningen förhindrar processer i det digitala arbetssätt som utvecklats under Covid-19 pandemin. Arbete hemifrån eller från olika plaster har inneburit att räkenskapsmaterial skickats med post som medför extra tidsåtgång och kostnader. En faktor som bromsar detta arbetssätt ytterligare är det faktum att under 2022 beräknas postutdelningen ske varannan dag istället för varje dag med hänsyn till hållbarhet (Postnord 2022). Vad gäller hållbarhet är det en ytterligare aspekt som framkommer i studien med Trinovo Consulting (2021). Förbrukningsmaterial i form av t.ex. pärmar och arkivlådor, samt hanteringen av pappersverifikat som transporteras till lagringsutrymmen anses ohållbart ur ett ekologiskt perspektiv.

2.4 Institutionell teori

För att förstå hur arbetet förändras för redovisningskonsulten till följd av digitaliseringen appliceras institutionell teori i studien. Rimmel et al. (2016) utgår från institutionell teori ur ett sociologiskt perspektiv som utgår från att företag påverkas av samhället runtomkring. Författaren beskriver att människor genom tre mekanismer agerar likartat vilket beskrivs som institutionell isomorfi.

Den första mekanismen beskrivs som *Tvingande isomorfi* där påtryckningar följs av en tvingande auktoritet i form av beroende av andra företag samt kulturella samhällsförväntningar. Företagets egenskaper antas påverkas av regelverk och normer, dessa hjälper företaget att stärka ekonomin samt öka inflytande och makt. Den andra benämns *Mimetisk isomorfi* och uppstår till följd av osäkerhet. Inom Mimetiska isomorfit teorin antas företag anpassa sig efter andra företag när osäkerhet råder, kan exempelvis vara kring hur mål ska uppsättas eller ny teknologi implementeras. *Normativ isomorfi* utgör den sista mekanismen och innebär att påtryckningar uppstår till följd av professionalisering vilket kan beskrivas utifrån två perspektiv (DiMaggio & Powell, 1983). Den första uppstår till följd av utbildning utifrån professorer och andra ledande akademiker. Den andra följs av professionella nätverk med nyfunna idéer som sprids företag emellan.

Rimmel et al. (2016) redogör vidare för *Transaktionskostnadsekonomin* som bygger på att företag tenderar att välja det styrmedel som innebär lägst kostnader att utföra en transaktion. Den teoretiska ansatsen bygger på ett antal dimensioner, där tillgångsspecificitet handlar om t.ex. särskilda teknologier i form av tillgångar som ingår i vissa transaktioner. Detta påverkar därmed redovisningskonsulten att arbeta utifrån den metod som möjliggör kostnadseffektivitet.

2.5 Sammanfattning av referensram

Digitaliseringen förändrar redovisningskonsultens arbete. Uppsatsen fokuserar på fyra viktiga digitala tekniker som påverkar arbetet. Molnet tillgodoser kommunikativa mjukvaror och erbjuder mobilitet. Big Data är ett analytiskt verktyg med förmåga att hantera samt analysera stora datamängder och AI utgör ett medel för att automatisera och effektivisera arbetsuppgifter. I studien nämns även RPA som likt AI automatiskt kan utföra arbetsuppgifter. Kokina (2019) beskriver att tekniken förändrar redovisningsbranschen och dess arbetsuppgifter.

För att implementera ovanstående tekniker framgår det av tidigare forskning att styrning är en viktig komponent. Vidare redogörs för digitaliseringens påverkan på redovisningskonsulten genom att precisera möjligheter, utmaningar samt framtida roller det förändrade arbetssättet kan komma att innebära. Tidigare forskning, litteratur samt institutionell teori appliceras för att förklara redovisningskonsultens arbete. Sammanfattningsvis kan teoretiska referensramen betraktas som en grund för att förstå varför respondenter i studien tycker som de gör vilket kopplar an till syftet att förklara hur redovisningskonsultens arbete förändras i takt med digitaliseringen genom att identifiera avgörande faktorer och digitala verktyg.

3. Metod

3.1 Val av metod

Syftet med uppsatsen är att förstå hur redovisningskonsultens arbete påverkas av digitaliseringen. Arbetet inleddes genom att granska litteratur och tidigare forskning inom redovisningsområdet kopplat till digitaliseringen. För att besvara syftet genomfördes därefter en kvalitativ intervjustudie. Metoden anses lämplig för att identifiera intervjudeltagares inställning till ett fenomen (Patel & Davidson, 2019) som i studien handlar om att förstå hur redovisningskonsulten påverkas av digitaliseringen. Inom varje huvudområde ställdes specifika frågor i ordningsföljd till respondenter som fick utrymme att fritt utforma sina svar. Utifrån intervjuerna erhöles resultatet som bygger på redovisningskonsulters uppfattning tillsammans med digitala experters inblick vad gäller digitaliseringen för nyansering.

3.2 Urval av respondenter

Personliga kontakter tillfrågades inledningsvis. Vidare utformades urvalet genom att tillfråga redovisningsbyråer runt om i landet. Större aktörer kontaktades via hemsidor genom kontaktformulär, direktmail till kontorschefer samt pressansvariga. Mindre byråer anträffades personligen via direkt mailkontakt. Uppsatsen inkluderar totalt nio respondenter fördelat på åtta intervjuer. Utav dessa är sju redovisningskonsulter verksamma på allt från enmansbyråer till större byråer. Vår avsikt var ett brett urval vilket erhöles genom spridning på ålder, erfarenhet och företagsstorlek. Resterande två respondenter är digitala experter på ett större företag. I Tabell 1 presenteras respondenterna.

Respondent (ålder)	Titel	Erfarenhet som redovisningskonsult	Företagsstorlek *	Metod
R1 (63)	Redovisningskonsult, ägare till redovisningsbyrå	44 år	Mindre	Digital intervju (40 min)
R2 (43)	Auktoriserad redovisningskonsult, senior manager & kontorschef	24 år	Större	Digital intervju (45 min)
R3 (56)	Redovisningskonsult, ägare till redovisningsbyrå	20 år	Mindre	Fysisk intervju (30 min)
R4 (27)	Redovisningskonsult, gruppchef	7 år	Större	Digital intervju (44 min)
R5 (37)	Redovisningskonsult	4 år	Större	Digital intervju (71 min)
R6 (28)	Redovisningskonsult, digital coach	4,5 år	Mindre	Digital intervju (60 min)

R7 (26)	Redovisningskonsult, digital coach	3 år	Större	Digital intervju (39 min)
Respondent (ålder)	Titel	Erfarenhet som digitaliseringsexpert	Företagsstorlek	Metod
R8 (54)	Digitaliseringsexpert	25 år	Större	Digital intervju (59 min)
R9 (32)	Digitaliseringsexpert	5 år	Större	Digital intervju (59 min)

Tabell 1. Översikt av respondenter

*I rapporten appliceras Bolagsverkets (2019) definitioner för större och mindre företag. Under båda de två senaste räkenskapsåren ska två av tre följande kriterier uppfyllas. Kriterierna är över 50 anställda, balansräkning över 40 miljoner och nettoomsättning över 80 miljoner. Företag som ej uppnår målen räknas som små företag.

3.3 Insamling och bearbetning av intervjuer

Vald frågeställning la grunden för utformning av intervjuguider (se Bilaga 1 & 2) där fem huvudområden fastställdes (integrering av digitala system, digitalisering och automatisering av arbetsuppgifter, möjligheter med digitaliseringen, utmaningar med digitaliseringen och framtid). Inom varje område ställdes specifika frågor i ordningsföljd som intervjupersoner besvarade. Detta för struktur och att säkerställa att samtliga huvudområden avhandlades.

Sju intervjuer genomfördes digitalt och en fysiskt på plats. Den första intervjun utgjorde en pilotstudie. Patel & Davidson (2019) beskriver att en pilotstudie ger erfarenheter kring vilka tekniker som kan användas för att säkerställa att intervjuer ger adekvat forskningsunderlag. Efter första intervjun reviderades frågor vilket förbättrade forskningsunderlaget under resterande intervjuer. Utifrån vår kvalitativa metod kunde vi anpassa varje enskild intervju. Under intervjuerna nyttjades därav följdfrågor mot respektive respondent för att få en tydligare bild kring deras specifika erfarenhet. Genom aktivt lyssnande kunde följdfrågor ställas.

Samtliga intervjuer har spelats in och anteckningar har förts som komplement utifall material skulle gå förlorat. Efter avslutade intervjuer utfördes transkribering. Dessa sammanställdes i ett gemensamt dokument för att kunna bearbetas. Det transkriberade materialet har bearbetats till ett resultat som följer intervjuguidernas fem huvudrubriker. Utifrån resultatet har tio avgörande faktorer fastställts för att besvara syfte och frågeställningar. För att tolka faktorerna applicerades institutionell teori tillsammans med övrig referensram. Utifrån resultatet och referensramen har analyser tillförts. Avslutningsvis sammanfattas resultatet och analysen i en tabell som tydligt klargör hur redovisningskonsulten påverkas av digitaliseringen.

3.4 Etiska aspekter

För att säkerställa att forskning genomförts på etiska grunder har hänsyn tagits till de fyra övergripande etikreglerna informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet samt nyttjandekravet. Informationskravet går ut på att forskaren har skyldighet att informera om studiens syfte vilket har beaktats genom att tydligt redogör för syftet både innan och under intervjun. Samtyckeskravet kräver att deltagarna bestämmer kring sin egna medverkan. Under arbetet har samtliga respondenter öppet tillfrågats. Konfidentialkravet avser att skydda personuppgifter vilket beaktats genom att anonymisera samtliga respondenter. Nyttjandekravet innebär att insamlade uppgifter endast avses för forskning vilket under arbetet tagits hänsyn till. (Patel & Davidson 2019)

4. Resultat och Analys

För struktur presenteras resultatet och analysen utifrån de fem huvudkategorier som följer av intervjuguiderna:

- *Integrering av digitala system*
- *Digitalisering och automatisering av arbetsuppgifter*
- *Möjligheter med digitaliseringen*
- *Utmaningar med digitaliseringen*
- *Framtid*

4.1 Integrering av digitala system

Samtliga respondenter beskriver att digitala verktyg utgör en viktig roll i hur arbetet sköts i dagsläget. R5 beskriver att digitaliseringens utveckling förstärkts under Coronapandemin. Trots datoriseringen av samhället Iveroth et al. (2018) redogör för kan det efter möten med samtliga respondenter fastslås att digitala lösningar är i ett föränderligt skede och inte fullt adapteras avseende redovisningskonsultens arbete. Detta tas i uttryck t.ex. genom att R1 i dagsläget upplever att det ibland är problematiskt vid avsaknad av åtkomst i form av behörighet till material. R8 och R9 uttrycker att en förutsättning för digitaliseringen och dess integrering i arbetet är att instanser som t.ex. Skatteverket och banker digitaliseras i takt med varandra.

Uppsatsen tar sin utgångspunkt i de fyra digitala teknikerna Molnet, Big Data, AI och RPA. Vad gäller Molnet beskriver respondenter att Fortnox och Visma är vanligt förekommande programvaror som sköter löpande bokföring. Medius är ett annat digitalt molnbaserat verktyg som läser av leverantörsfakturor automatiskt (R4). Molnet möjliggör en övergång till digital lagring där byråer går över från fysiska servrar till Molnet. Detta möjliggör enligt R9 expanderings genom en större kapacitet att lagra data. Vidare går processer snabbare genom att data lagras i moln vars kapacitet kan ökas vid intag av nya kunder.

“Fungerar så att skillnaden är att tidigare har all data lagrats på fysiska servrar i någon stor lokal, den kan man också komma åt, den är inte mer säker än vad Molnet är. I molntjänster (vi använder Usher Cloud, Microsofts produkt) där finns det fortfarande fysiska servrar fördelade på hela världen. Helt plötsligt behöver du inte vara beroende av dina egna servrar utan du kan nyttja flera olika världar och du väljer själv när du ska ha det lokalt på din dator eller släppa upp till Molnet. Då sker lagringsutrymme på massa olika ställen i världen om du inte väljer att begränsa dig till t.ex. att bara använda servrar i Sverige eller Europa. Du får en helt annan kapacitet att växa och du får en större mängd data du ska hantera, därför många företag går just från servrar till Molnet.” (R9)

Big Data möjliggör att samla in och hantera data standardiserat vilket innebär att t.ex. avvikande transaktioner enkelt kan upptäckas (FAR & Kairos 2013). Vidare möjliggör Big Data avancerad dataanalys (ibid.). R9 beskriver utvecklingen “*Har gått ifrån att i princip*

bara bocka av mot bank så att det stämmer att man också kan följa upp med dataanalys". R9 utvecklar vidare kring dataanalys."bättre inblick i hur det har gått för kunden och kan vara mer relevant i dina egna frågor och upptäckt tidigare att man behöver hjälp med något de inte ens visste själva." (R9)

Utmaningen med att analysera den stora mängd data som finns tillgänglig idag beskrivs av tidigare forskning genom tre aspekter; volym, typ av data och hastighet (Bello-Organ et al. 2016 se Iveroth et al. 2018, s.127). Med tanke på den mängd information som finns tillgänglig idag kan det bli svårt att hantera dessa utmaningar med ett traditionellt arbetssätt vilket Kokina et al. (2019) redogör. För att behärska omfattande datamängder krävs anpassningar till ny teknik för att kunna bearbeta information (Kokina et al. 2019).

Tolkning och scanning av leverantörsfakturer är exempel på hur AI används i redovisningskonsultens arbete (R2). Ett annat exempel är den automatiska programvaran R4 beskriver som används för att hantera och tolka leverantörsfakturer. AI beskrivs av Moll och Yigitbasioglu (2019) ha potential att i framtiden användas i större utsträckning inom redovisningsbranschen. Det vill säga användas av redovisningskonsulten i högre utsträckning än vad tekniken gör i dagsläget. Författarna redogör för att redovisningstjänster kommer bli allt närmre realtid och således innebära ökad prestanda och säkerhet.

Molnet, Big Data och AI används av redovisningskonsulten och förväntas utvecklas. Respondenter uttrycker inte direkt att RPA används men upplevs ha potential i framtiden då respondenter ger utrymme för att robotar kan komma att ta över bokföringsuppgifter.

4.2 Digitaliseringen och automatiseringen av arbetsuppgifter

Samtliga respondenter är överens om att samhället är en grundläggande drivande faktor till ökad digitalisering och automatisering. R8 och R9 (digitala experter) anser indirekt att kunderna driver digitaliseringen i takt med att de klarar av ett mer modernt sätt att arbeta. Samtliga redovisningskonsulter uppger istället att redovisningskonsulten snarare än kunderna driver digitaliseringen. R2 utvecklar och menar att det finns en förväntan från samhället om att arbetet ska gå fortare vilket i slutändan handlar om att tjäna mer pengar. Detta får konsekvenser för redovisningskonsultens arbetsuppgifter.

"Går mer mot att man gör bedömningar och avstämningar än att man själv fyller på med data i excelark, förkoppileras mer idag mindre manuella moment mer svåra moment (bedömningar) och stämma av mot kunder. Tror framförallt att om man kan göra mindre manuella moment har man mer kundkontakt, så sitter närmare kund och diskuterar rådgivning istället." (R9)

Digitaliseringens påverkan på arbetsbördan är ett område där respondenter har skilda åsikter. R4, R5, R6, R7 och R9 anser att arbetsbördan har minskat. R9 menar dock att den digitala arbetsmetoden tar tid att lära sig vilket är tidskrävande. Både R2 och R3 upplever att digital teknik i dagsläget inte är speciellt intelligent. Detta leder till ökat behov av kontrollering

vilket utgör en betydande del av arbetstiden idag. R2 anser till och med att arbetsbördan i vissa avseenden ökat av ovan nämnd anledning. R1 upplever arbetsbördan oförändrad men att anpassning behövt ske till den nya digitala arbetsmetoden.

Ur det sociologiska förhållningssättet beskrivs en tvingande isomorfi Rimmel et al. (2016) i form av en växande auktoritet, ett samhälle följt av bransch som förväntas och tvingas digitaliseras. Flertalet respondenter redogör för att verksamheter som inte hänger med i utvecklingen riskerar att drabbas negativt. Den normativa isomorfin utgör också en viktig grund för redovisningskonsulten med tanke på redovisningsverktyg som behöver utvecklas (ibid.).

Arbetet förändrar karaktär där enklare arbetsuppgifter tas över med hjälp av digitala lösningar vilket ger möjlighet att ägna sig åt analytiska arbetsuppgifter. R2 och R3 upplever dock att kontrollering behöver ske eftersom digital teknik brister i intelligens vilket kan kopplas till tidigare forskning. Kokina et al. (2019) beskriver t.ex. att teknik kan ha svårt att hantera förändringar i omgivningen på grund av låg intelligens. Detta innebär att tekniken genomgående måste kontrolleras, annars riskerar digitala verktyg att vara ineffektiva. Författarna tar bland annat upp ett exempel från Brasilien där en bot som skötte skatter drastiskt minskade sin effektivitet av en så enkel förändring som att leverantörer ändrats. Ovanstående motiverar för att arbetsrollen "*Sustainer*" som framgår av författarna kan komma att bli en viktig del när arbetet digitaliseras för att kontrollera att tekniken fungerar.

4.3 Möjligheter med digitaliseringen

Arbetsuppgifter effektiviseras

Trots invändningar från R2 och R3 att digital teknik behöver kontrolleras på grund av bristande intelligens är samtliga respondenter eniga om att digitaliseringen i sin helhet innebär en effektivisering av redovisningskonsultens arbetsuppgifter.

“Man får en säkrare bokföring, filerna kommer in direkt vilket gör att vi arbetar enligt våra leveransprocesser och också följer REKO och bokföringslagen. Vi behöver inte arkivera papper i 7 år utan det arkiveras digitalt, vi kan få mer plats över på våra kontor att inte ha pärmar, vi kan ta in fler uppdrag för att vi arbetar snabbare och mer effektivt på de uppdragen vi har och kunderna kan få en mycket mer uppdaterad reskontra”. (R6)

R6 menar vidare att förändringarna genererar kontroll för kunden och redovisningskonsulten kan i realtid kolla om t.ex. en faktura är betald. Det digitala arbetssättet jämnar därför enligt R6 ut arbetsbördan jämnt över året. Vidare kan redovisningskonsulten enligt R9 standardiserat samla in underlag från kund samt upptäcka avvikande transaktioner och andra fel vilket Moll och Yigibasioglu (2019) också beskriver. En ytterligare effektivitetsförbättring gällande digitala arbetssättet är enligt R5 att kunden tar större ansvar genom att inte lämna ifrån sig alla underlag. Detta genererar kontroll och att typen av frågor som ställs till redovisningskonsulten blir av mer avancerad karaktär (R5).

Vad gäller traditionella repetitiva arbetsuppgifter är samtliga respondenter positiva till att automatisera dessa enklare arbetsuppgifter så att tiden kan läggas på rådgivning vilket innebär ökat värdeerbjudande till kund. Digitaliseringen kan därav enligt R2 skapa mervärde åt kunder. Dessa möjligheter upplever R5 inte finns tid för vid traditionell metod. Det digitala arbetssättet innebär även ökad mobilitet vilket möjliggör att arbete smidigt kan delas mellan kollegor och att material effektivt kan skickas mellan externa parter (R2). Redovisningskonsulten slipper med hjälp av digitala medel likt Molnet leta fram och bläddra i pärmar när kunder efterfrågar material. Emellertid preciserar R4 vikten av att trots den ökade mobiliteten fortfarande hålla sig till ett fysiskt kontor *“Viktigt att inte ha flytande arbetsplats, kontor hjälper kollegor ha bra tankegångar, mycket lagar och regler ändras, då är det lättare att träffa kollegor för att utbyta kunskap.”* (R4). R3 instämmer att det fysiska mötet är viktigt och ser ett problem i att dessa minskar till följd av digitalt arbetssätt.

Intern målsättning

Alla respondenter förutom R3 som bedriver ett enmansföretag upplever att digitaliserade och automatiserade verktyg hjälper den interna utvecklingen. R4 arbetar på en större byrå och beskriver en digital strategi byrån implementerat:

“Vi har ju olika KPI:er på våra uppdrag, så beroende på hur uppdraget ser ut får man en slags procent på hur digitalt uppdraget är. Om vi säger att kunden har digitala leverantörsfakturor, de fakturerar i Fortnox, de skickar allt digitalt till kunder, de har inga manuella kvitton, vi har behörighet till bank och Skatteverket att kunna hämta allt digitalt, då är det en kund som är 100% digitalt, men om något där skulle vara manuellt blir digitaliseringsgraden på den kunden lägre. De kunder som kommer in med en pappersbibba bara och vi bokför allt manuellt, då är den 0% digital”. (R4)

Kane et al. (2015) redogör för ett samband där digitalt mogna organisationer har tydliga strategier och nyttjar digitaliseringen som en transformativ kraft. Den digitala strategin R4 beskriver är ett exempel. Digitala verktyg kan därutöver extrahera redovisningen och hjälpa företag att öka insikt kring samt kommunicera ut redovisningsmått (Kokina et al. 2019). Detta eftersom mer tid kan läggas på att analysera data istället för löpande bokföring.

Hållbarhet

Pappersarbete har enligt respondenter minskat i takt med digitaliseringen. R6 förknippar digitalisering med hållbarhet och beskriver att byrån hen arbetar på aktivt (likt andra byråer) arbetar mot att digitalisera kunder. Detta för att spara tid samt eliminera transporter till och från byrån med pappersunderlag. R6 har erfarenhet av traditionell metod där tidigare kontor präglades av omfattande hyllväggar med pärmar i flera exemplar där leverantörsfakturor sorterades in i flera exemplar. Idag arbetar hen enligt digital metod och har ett betydligt mindre kontor och upplever sig mer flexibel.

Digitaliseringen bidrar till hållbarhet genom minskad pappersanvändning och dess transport (Trinovo Consulting 2021). Postutdelningen ställer om från och med 2022 som ett resultat av samhällsutvecklingen och kommer därför dela ut post mindre frekvent (Postnord 2022). Detta

kan betraktas som ett ytterligare argument att ställa om då pappershanteringen riskerar bli än mer ineffektiv.

Kostnadseffektivitet

R1 och R3 driver mindre byråer och upplever digitala system kostnadseffektiva. R6 tillhör också en mindre byrå och uttrycker att traditionell metod kostar mer än licenserna för digitala system. Uppfattningen att digitala system är kostnadseffektiva delas av R8 och R9 som är verksamma på ett större företag. R8 och R9 anser vidare att det digitaliserade arbetssättet hjälper byråer att hålla sig inom sin budget samt att locka till sig medarbetare och kunder. R9 utvecklar vidare att dess effektivitet minskar arbetstid därigenom pressar ner kostnaderna vid löpande bokföringen. R6 beskriver att digitala metoder som tillämpas på dagens arbetsplats minskat pappersanvändningen vilket reducerar kostnader och ineffektiv arbetstid.

Trinovo Consulting (2021) redogör för en omfattande kostnad vad gäller manuell hantering av pappersförvaring vilket överensstämmer med R6 erfarenhet. Digital metod beskrivs likt Kokina et al. (2019) som ett effektivt medel som används för att motverka att tid läggs på repetitiva arbetsuppgifter. Löpande bokföring och kontroll av räkenskaper är enligt författarna exempel på arbetsuppgifter som effektivt kan genomföras av digital arbetskraft och därmed reducerar kostnader.

4.4 Utmaningar med digitaliseringen

Ålder

Respondenter som tillhör yngre generationen ställer sig mer positiva till utvecklingen och kan knappt se något annat än att digitala verktyg används i arbetet. R2 (43) med erfarenhet från både digital och traditionell metod ser en enda fördel med den sistnämnda och det är att arbete via papper inte är beroende av internet.

Vad gäller frågan “Upplever ni att nyexaminerade/yngre personal har lättare att ta till sig digitala verktyg pga teknisk utveckling?” (Bilaga 1) har redovisningskonsulterna olika synsätt. R1, R3, R4 och R5 vars demografi varierar anser att gruppen har lättare att ta till sig digitala verktyg. R7 instämmer delvis och menar att det varierar från person till person. Därutöver har äldre enligt R7 svårare att anpassa sig till digitala lösningar på grund av att man tidigare jobbat på visst sätt och kan ha svårt att ställa om.

R2 lyfter fram ett intressant perspektiv på frågan:

“Nja, kanske lite, ingen markant skillnad men det är klart att det är så om man jämför med någon i 60-årsåldern så ja då är det så. Jämför du med min åldersgrupp och nedåt tycker jag ändå att det inte är någon större skillnad alls egentligen, nästan tvärt om. Att man kan använda sig av erfarenheten man har av en manuell hantering för att hitta och lösa problem som kan uppstå även i digitala kontexter. Om det skulle hända något, att digitala verktyg inte fungerar exakt som det ska göra då är ju alla yngre borta, det finns ingen lösning på det om man inte kan trycka på en knapp. Det är också en del i att använda ett digitalt verktyg – att kunna lära sig att hantera det även

när det uppstår ett problem.” (R2)

R6 lyfter fram att formbarheten hos nyexaminerad personal oavsett ålder är större. Därför anser R6 att individer inom gruppen generellt har lättare att ta till sig digital metod till skillnad från någon som jobbat enligt traditionell metod. R6 nämner dock att yngre har en fördel såvida att de är uppväxta med teknik och således mer uppdaterade.

Vad gäller redovisningskonsultens förhållningssätt gentemot kunder som föredrar traditionell metod ges intrycket att byråer som tillämpar digital metod ändå lämnar utrymme för traditionell metod. Att tilläggas är att dessa främst tillhör den äldre generationen och är få utifrån respondenternas uppfattning. För att möta dessa kunder lämnar byråer utrymme för traditionell metod enligt R7.

Avslutningsvis kan det konstateras att yngre respondenter i högre utsträckning är integrerade i det digitala arbetssättet med roller som t.ex. digital coach. En förklaring till detta skulle enligt R6 kunna vara den formbarhet nyexaminerad personal besitter. Utifrån intervjuerna framstår det som att äldre har påverkats av en tvingande isomorfi likt Rimmel et al. (2016) beskriver medan yngre i högre utsträckning byggt upp utvecklingen själva normativt. Detta skulle kunna förklara varför attityderna skiljer sig åt. Därtill har den äldre generationen växt upp i ett mindre digitaliserat samhälle vilket påverkar värderingarna men även rutinerna kring hur arbetet genomförs.

Lagstiftning och regelverk

Ett återkommande problemområde är att lagstiftning och regelverk till viss del är föråldrad i förhållande till digitaliseringen (R8). R9 menar att processer skulle kunna automatiseras i högre utsträckning om det inte vore för begränsningar till data. För att tillhandahålla öppen bankdata och information från instanser såsom Skatteverket behöver regelverk fastställas som reglerar t.ex. dataanalysbaserad redovisning (R9). Vid avsaknad av dessa regler finns det inte lika mycket att ta stöd från. Därför behöver lagstiftning och regelverk digitaliseras i takt med att instanser som Skatteverk och banker gör det för att digitaliseringen ska nå sin fulla potential (R9).

Flertalet respondenter betraktar arkiveringsreglerna som ett problem. De efterfrågar att riktlinjer uppdateras vad gäller arkiveringskraven så att bokföringsunderlag i större utsträckning kan arkiveras i digital form. Detta skulle innebära att material blir lättillgängligt. Dessutom brister läsbarheten enligt flertalet respondenter vid arkivering av pappersformat vilket ytterligare talar för digital arkivering. Dock leder det till en problematik om inte enbart originalhandlingar hanteras. Detta kan enligt R1 innebära att systemet missbrukas genom digitala medel som möjliggör skapandet av nya originalhandlingar vilka kan föras över i flera bokföringar.

Den föråldrade lagstiftningen vad gäller arkiveringskraven utgör ett problem. Detta framkommer av respondenter som argumenterar likt Lundqvist (2021) att arkiveringen är ineffektiv ur arbetssynpunkt. Betänkandet *Förenklningar för mikroföretag och modernisering*

av bokföringslagen (SOU 2021:60) innehåller lättnader vad gäller lagstiftningen som kan komma att förändra nuvarande arbetssätt.

Mindre reflektion

Enligt R2 och R6 finns en risk att redovisningskonsulten förlitar sig helt på tekniska verktyg. R2 har undervisat i kurser för branschorganisationen FAR där kursdeltagare arbetat enligt traditionell metod, det vill säga utan program. Därifrån kunde det urskiljas vilka som förstått redovisningen eller förlitat sig på digitala system. R3 instämmer med risken att förlita sig på digitala verktyg och menar att förståelsen är central för redovisningskonsulten. *“Det viktiga är att man vet vad man gör, tekniken lär man sig med tiden.”* (R3). R9 upplever inte denna risk och motiverar att arbetet måste kontrolleras oavsett metod. Genom att fokusera på rätt saker lär man sig det svåra istället för att lägga för mycket tid på manuell hantering (R9). R2, R3 och R6 för liknande resonemang som Moll och Yigitbasioglu (2019) vilka hävdar att redovisningskonsulten bör agera observant och kritiskt vid implementering av nya tekniker. Argumenten som förs av Moll och Yigitbasioglu (2019) samt Redman (2013) visar på att redovisningskonsulten behöver granska tekniska verktyg samt förstå och inneha grundläggande redovisningskunskaper.

Styrning

Integrationen bland äldre och yngre medarbetare utgör en utmaning. R8 beskriver att företaget strategiskt försöker föryngra ägare och andra nyckelpersoner. *“Om man tidigare blivit delägare i 47-48 årsåldern i snitt försöker vi nu trycka ner det till 35 års åldern istället.”* (R8). R9 anser att det kan vara svårt att integrera äldre då demografin inte är uppväxt med tekniken på samma sätt som yngre. Vad gäller ledarskap menar R9 att det finns två strategier. Den första strategin handlar om att ge äldre tid och lära ut rätt verktyg medan den andra strategin bygger på att rotera och sedermera föryngra ledarskap.

R5 uppger utifrån erfarenheter att den digitala styrningen utgör en stor utmaning. På förra arbetsplatsen var styrningen svag då företaget saknade tydlig digital riktning. Därav kunde medarbetare utan påtryckningar fortsätta med traditionell metod. R5 jämför med nuvarande arbetsplats där den digitala styrningen är tydlig. Ledarskapet verkar för att anställda ska bli digitala i sitt arbete. R5 menar vidare att styrningen motiverar medarbetare som föredrar traditionell metod till att lära sig och inse fördelarna med det digitala arbetssättet för att generera trygghet i sin yrkesroll och ge ökad service mot kunder. R8 nämner bland annat att företaget hen är verksam på har byggt upp ett digitalt center. Anledningen till beslutet var enligt R8 att accelerera digitaliseringen. Centret är enligt R8 lokaliserad på en strategisk plats där samarbeten kan byggas upp med andra företag och ett tekniskt universitet.

Strategierna som framförs från respondenter är i linje med Kane et al. (2015) resonemang. En effektiv digital styrning kräver ledarskap med tydliga budskap och målsättningar. Detta hindrar företag från att skylla dåliga beslut på tekniken (Moll & Yigitbasioglu 2019). Organisationer som har tydlig digital styrning har även enligt Kane et al. (2015) lättare att lära ut och motivera sina anställda vilket R5 redogör för. En stark digital styrning hjälper därutöver anställda att bli kongruenta och verka mot samma mål (ibid.). Av författarna

framgår det att en tydlig digital strategi utgör en viktig grund för att skapa en digital mognad och utifrån en rapport av PWC (2018) framgår det att digital mognad ger konkurrensfördelar.

4.5 Framtid

Samtliga respondenter är överens om att digitaliseringen kommer förändra arbetet för redovisningskonsulten. Respondenterna har dock olika åsikter vad gäller möjlighet till nya arbetsuppgifter. R2 och R3 tror att arbetsmöjligheterna kommer minska. R4, R5, R6 och R7 besitter uppfattningen att den digitala utvecklingen kommer att ge utrymme för nya möjligheter. R1 anser att arbetsmöjligheter kommer öka då människor fortfarande kommer ha ansvaret att förmedla räkenskaper. Hen utgår från att robotar inte kommer klara av det då de inte har den erfarenhet som krävs för att förmedla räkenskaperna till kunder. Detta förklarar enligt respondenten varför det fortsatt kommer finnas en efterfrågan på redovisningskonsulter oavsett grad av digitalisering i framtiden och dess intelligens vad gäller tekniska verktyg.

R9 tror att redovisningskonsulten och andra verksamma inom redovisningsbranschen kommer att lära upp chattbotar att ställa rätt frågor. Att träna upp botar kommer enligt R9 utgöra en roll i framtiden liknande rollen "*Trainer*" Kokina et al. (2019) lyfter fram. R9 ser även en framtid gällande nya arbetsuppgifter som till stor del består av att kontrollera tekniken, vilket påminner om rollen "*Sustainer*". Likt Kokina et al. (2019) är respondenter överens om att arbetet kommer förändras. Majoriteten anser att digitaliseringen kommer förändra roller snarare än att ta över arbete. Dock anser R2 och R3 att arbetsuppgifter inte kommer skapas i den utsträckning som arbetsuppgifter tas över. R2 och R3 för resonemang i linje med rapporten av SSF (2014) där en hög andel yrken inom just redovisningsbranschen förväntas automatiseras bort till följd av digitaliseringen.

Enligt respondenternas allmänna uppfattning råder ingen överhängande oro över att redovisningskonsultens arbete kan komma att ersättas av digitala verktyg. Majoriteten av respondenter anser inte att yrkets legitimitet skulle vara hotat vilket skiljer sig mot tidigare forskning (Moll och Yigitbasioglu 2019).

Rådgivning

Samtliga respondenter ser en framtid där redovisningskonsultens arbete går åt rådgivning för redovisningskonsulten likt (Kokina et al. 2019) & (Far & Kairos 2013). Detta eftersom att digitala verktyg kan ta över enklare arbetsuppgifter likt den löpande bokföringen vilket ses som positivt. När tidskrävande arbetsuppgifter tas över frigörs tid till mer avancerat arbete. Detta skapar enligt respondenterna mervärde då tid kan läggas på konsultation och analytiska arbetsuppgifter.

Som ett resultat av digitaliseringen prognostiserar R9 att efterfrågan på manuella arbetsuppgifter kommer minska. R9 hävdar att det alltid kommer finnas ett behov av personer som besitter expertkunskaper och tillhandahåller rådgivning genom att sätta sig in i företags ekonomi "*svårt att automatisera bort det mest komplexa tänkandet.*" (R9). R9 lämnar dock utrymme för att även rådgivning i framtiden kan övertas av digitala medel.

Utbildning

Lärande är en grund för förändring (Iveroth et al. 2018) och förutsätter därför att det genomförs anpassningar vad gäller utbildning för att redovisningskonsulten ska kunna adaptera det digitala arbetssättet som är i ständig förändring. Alla tillfrågade respondenter utom R3 anser att utbildningen behöver anpassas mot digitaliseringen i högre utsträckning. R5 efterfrågar kurser för ekonomer som är mer inriktade mot affärsrådgivning för att redovisningskonsulten ska bli bekväm i sin roll. R6 anser att tekniska egenskaper behöver utvecklas. Respondenten menar vidare att det är *“Onödigt att producera studenter som är bra på momsredovisning, digitala medarbetare är också det.”* (R6). R6 redogör vidare att nyexaminerade behöver behärska rådgivning för att axla rollen som redovisningskonsult. R3 menar istället att utbildningen inte behöver förändras, detta eftersom att det framförallt är förståelsen av redovisningen och att förmedla denna som behöver läras ut. R2 håller med kring att förståelsen är viktig vilket beskrivs tidigare i resultatdelen, dock till skillnad från R3 anser R2 att utbildningen bör bli mer digital. R4, R5, R6 och R7 efterfrågar mer användning av digitala verktyg i utbildningen.

Kokina et al. (2019) redogör att utbildningen förändrats till det mer tekniska hållet vilket majoriteten av respondenter önskar. Kopplat till att utveckla tekniken nämner R8 även att företaget idag rekryterar annorlunda vilket även Kokina et al. (2019) beskriver. R9 beskriver att rekryterade ska vara kundnära och ha intresse för ekonomi och teknik. R8 lyfter fram att det finns människor som ägnar mer tid kring tekniska frågor än ekonomi. Redovisningskonsulten behöver vidare bli mer riskmedveten med tanke på att det går att bryta sig in i system och komma åt information (R2). Resonemanget ligger i linje med Kokina et al. (2019) som framför att redovisningskonsulten bör implementera säkerhetsrutiner i sitt arbete.

4.6 Sammanfattning av resultat och analys

Resultatet och analysen har resulterat i tio avgörande faktorer för digitaliseringens påverkan på redovisningskonsulten. Dessa presenteras genom tre av de fem huvudkategorier kapitlet är uppbyggt av. Ur dessa tre kategorier framgår resterande två huvudkategorier *Integrering av digitala system* samt *Digitalisering och automatisering av arbetsuppgifter*. Totalt utpekades fyra möjligheter och fyra utmaningar. Resterande två avgörande faktorer definieras som framtidsutsikter eftersom de enligt respondenter har stor potential att påverka framtiden. Syftet med tabellen är att sammanfatta resultat och analys för att förstå hur redovisningskonsultens arbete påverkas av digitaliseringen ur institutionellt perspektiv.

	Tio viktiga faktorer	Sammanfattning	Institutionellt perspektiv
Möjligheter	Arbetsuppgifter effektiviserar	Utifrån intervjuerna framgår det att digitaliseringen utvecklats medel likt Molnet, Big Data, AI och RPA vilket effektiviserat arbetet samt reducerat kostnader. Effektiviseringen av arbetsuppgifter ger	Tvingande isomorfi kan uppstå till följd av samhällsutvecklingen. När samhället digitaliseras pressas byråer inom branschen att ta efter för att inte sticka ut i

	Intern målsättning	enligt respondenter ökad lönsamhet och utvecklar den interna målsättningen.	negativ bemärkelse. På grund av digitaliseringens transformativa kraft kan osäkerhet uppstå bland byråer vilket enligt mimetisk isomorfin innebär att företag anpassar sig och följer varandra. När byråer digitaliseras allt mer kommer icke digitala byråer försöka ta vid utvecklingen för att inte sticka ut.
	Hållbarhet	Digitaliseringen främjar hållbarhet utifrån respondenternas erfarenheter. Pappersarbete i form av räkenskapsmaterial minskar samt dess transporter vid digital metod.	
	Kostnads-effektivitet	Digital metod anses av respondenter och tidigare forskning kostnadseffektivt.	
Utmaningar	Ålder	Respondenter uppger att digitaliseringen innebär en utmaning för den äldre generationen som i mindre utsträckning är uppväxta med teknik. Redovisningskonsulten behöver därför anpassa en traditionell metod för dessa kunder. Likväl kan åldern utgöra en utmaning vid digital styrning då den äldre generationen enligt respondenter tenderar att undvika digitalt arbetssätt. Detta eftersom de enligt respondenter föredrar traditionell metod som de är vana vid.	Normativ isomorfi kan förklara varför folk inom olika åldrar tar till sig digitaliseringen annorlunda. Respondenter uppger att livserfarenheter påverkar. Med tanke på att den äldre generationen inte är uppväxt med teknik tenderar de att ha det svårare att ta till sig tekniken i relation till den yngre generationen som är uppväxt med modern teknik.
	Lagstiftning och regelverk	Respondenter och tidigare forskning beskriver att regelverk i vissa avseenden inte hängt med utvecklingen. Enligt bokföringslagen ska originalhandlingar sparas i längre perioder även om det tillkommit i pappersformat och lagts in digitalt. Därför efterfrågas anpassningar till lagstiftning och regelverk.	Inom tvingande isomorfi uppstår påtryckningar till följd av en auktoritet i form av beroende av andra företag samt kulturella samhällsförväntningar. Företagets egenskaper antas påverkas av lagstiftning, styrning och normer. Dessa hjälper företaget att stärka ekonomin samt öka inflytande och makt vilket kan förklaras utifrån tvingande isomorfi
	Mindre reflektion	Gällande minskad reflektion framkommer det av intervjuer att den yngre generationen tenderar att förlita sig på digitala medel som kan reducera förståelsen för redovisningen.	
	Styrning	Digital styrning kräver tydlig implementering för att motivera anställda att arbeta mot gemensamma mål.	
Framtid	Rådgivning	I takt med att digitaliseringen utvecklas beskriver respondenter och tidigare forskning att manuella arbetsuppgifter som t.ex. löpande bokföring kan tas över av digitala verktyg och arbetskraft. Istället bör redovisningskonsulten fokusera på rådgivning och att utveckla analytisk förståelse för att generera mervärde åt kunder. Detta genom digital metod i redovisningskonsultens arbete.	Redovisningskonsultens arbete förändras till följd av den tvingande isomorfin. Detta på grund av att manuella arbetsuppgifter tas över av digital arbetskraft vilket reducerar mänsklig arbetskraft som tvingas till ökad analys och rådgivning. Mimetisk isomorfi talar för att byråer inte vill sticka ut vilket förstärker den tvingande kraften.
	Utbildning	För att den framtida redovisningskonsulten ska anamma arbetssättet krävs det anpassad utbildning vilket respondenter och tidigare forskning beskriver. Framförallt efterfrågar yngre respondenter att digitala metoder används mer frekvent under utbildningen.	Utbildningen utgör en direkt normativ isomorfi där nya idéer och lösningar tar fäste.

Tabell 2. Sammanfattning

5 . Slutdiskussion

5.1 Slutsats och diskussion

Syftet med studien är att förklara hur redovisningskonsultens arbete förändras i takt med digitaliseringen. Genom intervjustudien har kvalitativ data insamlats från intervjuer med sju redovisningskonsulter och två digitala experter. Därifrån har tio avgörande faktorer identifierats som påverkat redovisningskonsultens arbete. Dessa kan delas in i möjligheter, utmaningar och framtidsutsikter som identifierats och förklaras av institutionell teori. Studien bidrar till en teoretisk övergripande förståelse över hur digitaliseringen påverkat redovisningskonsultens arbete.

Studien pekar på att redovisningskonsultens arbete förändras till digital metod i allt högre utsträckning för att fortsätta skapa värde i förhållande till andra byråer. Andra incitament såsom kostnadseffektivitet och ett hållbart arbetssätt ur miljöhänsyn driver också på utvecklingen. Kunskapsbidraget kan användas praktiskt genom att kartlägga vart redovisningskonsulten befinner sig i förhållande till digitaliseringen och som utgångspunkt för att kartlägga vart utvecklingen är på väg. Dessutom uppmuntrar studien till ett mer hållbart arbetssätt samt att rådande lagstiftning och regelverk uppdateras för att underlätta redovisningskonsultens arbete. Studiens forskningsfråga lyder:

- **Hur påverkar digitaliseringen redovisningskonsultens arbete?**

Studien visar på hur digitaliseringen har förändrat redovisningskonsultens arbete. Digitala tekniker som Molnet, Big Data, AI och RPA har stor betydelse för det förändrade arbetssättet. Dessa möjliggör att manuella arbetsuppgifter kan tas över vilket frigör arbetstid. Redovisningskonsultens arbetssätt skiftar från traditionell till digital metod. Därmed påverkas individer olika mycket beroende på dagens arbetssätt. Det digitala arbetet skiftar fokus till mer värdeskapande arbetsuppgifter där rådgivning och analys utgör exempel vilket vidare leder till förbättrad intern målsättning samt ökad kostnadseffektivitet. I takt med att redovisningskonsulten blir effektivare genereras mervärde åt kunder vilket ökar båda parter lönsamhet. Detta eftersom mer avancerade tjänster erbjuds vilket potentiellt kan leda till att kunder är benägna att betala mer. En ytterligare möjlighet med det digitala arbetssättet är att mängden papper reduceras samt dess hantering i form av transport minskar vilket bidrar till hållbarhet ur miljöhänsyn.

Digitaliseringen av redovisningskonsultens arbete står inför en rad utmaningar. Ett problem som identifieras i studien är åldern. Framförallt är det utmanande att få äldre generationens kunder och redovisningskonsulter att anpassas utefter det digitala arbetssättet då målgruppen tenderar att föredra traditionell metod. En ytterligare utmaning är att anpassa styrningen för att säkerställa att anställda inom företag arbetar digitalt i en gemensam riktning. I linje med styrning behöver lagstiftning och regelverk anpassas till digitaliseringen för att inte bromsa det digitala arbetssättet. Ett exempel på utmaning är arkiveringsreglerna som framgår av bokföringslagen och upplevs otidsenliga. Anpassningar krävs vidare för att reglera den

digitala arbetskraften. Slutligen kan digitaliseringen bidra till minskad reflektion i form av reducerad förståelse om redovisningskonsulten enbart förlitar sig på digitala verktyg.

Studien för resonemang som kan förklaras utifrån institutionell teori. Redovisningskonsulten påverkas av en tvingande isomorfi där samhället och redovisningsbranschen driver digitaliseringen mot att effektiviseras. Detta sätter press på arbetet som påverkas till att skifta till digital metod i allt högre utsträckning för att inte riskera att sticka ut och uppfattas omoderna när övriga samhället utvecklas. De redovisningsbyråer som inte har en tydlig digital strategi pressas av konkurrenter. Därmed växer en osäkerhet fram bland de som inte anammat digitaliseringen som förklaras av mimetisk isomorfi. Slutligen beskriver respondenter att en normativ isomorfi kommer behöva växa fram för att säkerställa att redovisningskonsulter i framtiden anpassas mot arbetsrollen som går mot allt mer rådgivning. Detta i form av att utbildande institutioner lär ut studenter digitala lösningar inom redovisningsområdet. Anpassningar kommer därmed krävas i undervisningen för att säkerställa att studenter behärskar det digitala arbetssättet fullt ut. Avslutningsvis verkar inte respondenterna oroade över yrkets legitimitet vilket strider mot tidigare forskning.

5.2 Begränsningar

En begränsning med studien är att den är uppbyggd på relativt få respondenter. Utifrån vårt urval går det därför inte att dra slutsatser utifrån ett stickprov. Detta medför att datan som representeras inte kan generaliseras utifrån alla verksamma redovisningskonsulter i landet. Valet av få respondenter motiveras av den kvalitativa metodens egenskaper. Den kvalitativa metoden fokuserar på att förstå människors erfarenheter Patel & Davidson (2019) vilket anses lämpligt för att besvara syftet, att förklara digitaliseringens påverkan på redovisningskonsulten.

Vad gäller urvalet är en annan begränsning att företag antagligen valt att ställa upp med representanter till intervjuerna som besitter intresse samt goda insikter kring digitaliseringen. Detta kan leda till att respondenters erfarenheter och åsikter blir icke representativa för den genomsnittliga redovisningskonsulten. Samtidigt kan det innebära en fördel då uppsatsens syfte är att förklara digitaliseringens påverkan på redovisningskonsultens arbete. Med tanke på kunskapen som intervjupersoner med detta resonemang besitter redogörs en nyanserad beskrivning över hur digitaliseringen påverkar redovisningskonsulten.

5.3 Förslag till vidare forskning

Av studien framgår en översikt kring hur redovisningskonsultens arbete påverkats av digitaliseringen. Förslag till vidare forskning är att studera de tio utpekade avgörande faktorerna som framgår av uppsatsen till att studeras djupgående var för sig. För att nämna ett konkret exempel föreslås hållbarhet studeras i relation till redovisningskonsultens arbetssätt. Genom att argumentera för att ställa om arbetet ur ett hållbart perspektiv kan redovisningskonsulten inspirera till vidare forskning även inom andra branscher. Vidare föreslås hållbarhet studeras för att bidra till ökad kunskap och medvetenhet kring ett mer

hållbart arbetssätt. Denna uppsats kan betraktas som ett första led i att påverka arbetet till att bli mer hållbart genom kunskap som inspirerar till vidare forskning.

Ett annat förslag på forskningsområde är hur styrningen ska anpassa sig socialt gentemot den digitala arbetskraften. Detta genom att undersöka hur människor och digitala verktyg ska samverka med varandra inom redovisningsbranschen i framtiden. Information saknas kring detta område och är intressant med hänsyn till digitaliseringens framfart.

Referenslista

Bergström, K. (2020). *Så digitaliserad är redovisningsbranschen "Byråerna som lyckas jobbar proaktivt och rådgivande"*. Blikk.

<https://www.blikk.se/digitalisering-redovisningsbranschen/> [2022-01-08]

Bolagsverket, (2019). *Delar och bilagor i årsredovisningen*.

<https://bolagsverket.se/ff/foretagsformer/aktiebolag/arsredovisning/delar/arsred-1.3110>
[2022-01-16]

Bughin, J. (2016). *Big data, Big bang?* Journal of Big Data, p.1-14.

<https://journalofbigdata.springeropen.com/articles/10.1186/s40537-015-0014-3> [2022-01-09]

Carr, N. (2022). *cloud computing*. Britannica.

<https://www.britannica.com/technology/cloud-computing> [2022-01-08]

Copeland, B.J. (2021). *artificial intelligence*. Britannica.

<https://www.britannica.com/technology/artificial-intelligence> [2022-01-08]

DiMaggio, P.J. & Walter, W.P. (1983). *The iron cage revisited: Institutional Isomorphism and Collective Rationality in organizational fields*. American sociological review, p. 147-160.

<https://www.uio.no/studier/emner/matnat/ifi/INF9200/v10/readings/papers/DeMaggio.pdf>
[2022-01-25]

FAR & Kairos Future, (2013). *Framtidens rådgivning redovisning och revision- en resa mot år 2025*, p. 1-57.

https://cdn2.hubspot.net/hubfs/3279625/Publications/FAR_KairosFuture_Framtidens_Revisio_n.pdf?utm_medium=email&_hsmt=55613925&_hsenc=p2ANqtz-95_rXOG9hCoBUdIBb4q_wODCiooNQjb-Kn3_PuP70mpEwIDedphcK9Z1VMPJKepGTDJYv98WQU42p9G93dowj72UIGEdg&utm_content=55613925&utm_source=hs_automation [2022-01-08]

FAR, (2021). *Reko (2021)*.

https://www.far.se/bok/reko-2021/?utm_source=google&utm_medium=cpc&utm_campaign=FF%20%7C%20Trickle%20%7C%20Redovisning%20%7C%20Exact&utm_term=reko%20redovisning&gclid=CjwKCAiAtouOBhA6EiwA2nLKH3M6BM5OrAkBFbaW_FtSEA-lm9o14V08Ts8h326qIN8HG_PQcB3BThoCoLAQAvD_BwE [2022-01-09]

Gartner Glossary (2022). *Big data*.

<https://www.gartner.com/en/information-technology/glossary/big-data> [2022-01-08]

Gröjer, J. (2011). *Grundläggande redovisningsteori*. Malmö: Studentlitteratur.

Iveroth, I et al. (2018) *Digitalisering och styrning*. Lund: Studentlitteratur.

Johnsson, O. (2019). *RPA för nybörjare - en introduktion*. PWC.
<https://blogg.pwc.se/foretagarbloggen/rpa> [2022-01-09]

Kane, G. Palmer, D. Philipps, A. Kiron, D & Buckley, N. (2015). *Strategy, not Technology, Drives Digital Transformation*. MIT Sloan Management Review & Deloitte, p. 1-25.
https://www.cubility.com.au/wp-content/uploads/2018/11/dup_strategy-not-technology-drives-digital-transformation.pdf [2022-01-09]

Kokina, J. Gilleran, R. Blanchette, S. & Stoddard, D. (2019). *Accountant as Digital Innovator: Roles and Competencies in the Age of Automation*. SSRN, p. 1-43.
https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3449720 [2022-01-08]

Lindholm, C. (2022). *Digitalisering*. Nationalencyklopedin.
<http://www-ne-se.ezproxy.ub.gu.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/digitalisering>
[2022-01-08]

Lundqvist, P. (2021). *Föreslagna förändringar i BFL avseende arkivering*. EY.
https://www.ey.com/sv_se/ifrs-och-god-redovisningssed/foreslagna-forandringar-i-bfl-avseen-de-arkivering [2022-01-09]

Moll, J & Yigitbasioglu, O. (2019). *The role of internet-related technologies in shaping the work of accountants: New directions for accounting research*. The British Accounting Review, p. 1-20.
<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0890838919300459> [2022-01-08]

Panetta, K. (2017). *Top Trends in the Gartner Hype Cycle for Emerging Technologies, 2017*. Gartner.
<https://www.gartner.com/smarterwithgartner/top-trends-in-the-gartner-hype-cycle-for-emerging-technologies-2017> [2022-01-08]

Pan, G & Seow, P. (2016). *Preparing accounting graduates for digital revolution: A critical review of information technology competencies and skills development*. Journal of education for business, p.166-175.
<https://www.tandfonline-com.ezproxy.ub.gu.se/doi/pdf/10.1080/08832323.2016.1145622?nedAccess=true> [2022-01-09]

Patel, R & Davidson, B. (2019). *Forskningsmetodikens grunder att planera genomföra och rapportera en undersökning*. Lund: Studentlitteratur.

Postnord, (2022). *Så fungerar varannandagsutdelning*.
<https://www.postnord.se/foretagslosningar/artiklar/framtidens-post/sa-fungerar-varannandags-utdelning> [2022-01-09]

- PWC, (2018). *2018 State of the Internal Audit Profession Study*, p. 3-26.
<https://www.pwc.com/sg/en/publications/assets/state-of-the-internal-audit-2018.pdf>
[2022-01-09]
- Redman, T. (2013). *Data's credibility problem*. Harvard Business Review, p. 2-6.
<https://enterpriseproject.com/sites/default/files/Data's%20Credibility%20Problem.pdf>
[2022-01-09]
- Rimmel, G et al. (2016). *Redovisningsteorier - Viktiga Begrepp Och Teoretiska Perspektiv Inom Redovisning*. Livonia Print.
- Sayegh, E. (2021). *The Future Of Cloud Is Vertical*. Forbes.
<https://www.forbes.com/sites/emilsayegh/2021/03/30/the-future-of-cloud-is-vertical/?sh=34f4bcce75bb> [2022-01-09]
- SFS 1999:1078. *Bokföringslag*. Stockholm: Justitiedepartementet.
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/bokforingslag-19991078_sfs-1999-1078 [2022-01-09]
- SOU, (2021). *Förenklningar för mikroföretag och modernisering av bokföringslagen*, p. 329-421.
<https://www.regeringen.se/49f57e/contentassets/2d9f33d3b74140759a6b68d5a271986a/forenklningar-for-mikroforetag-och-modernisering-av-bokforingslagen.pdf> [2022-01-09]
- Srf konsulterna, (2015). *Redovisningskonsult – ett framtidsyrke*.
https://www.srfkonsult.se/studerande/redovisning/redovisningskonsult-ett-framtidsyrke/?gclid=CjwKCAiA4veMBhAMEiwAU4XRrw2o9DY0nuRkWpA_HBxmS19YI3CLCdH6l2oWbPRIHkdbuiqNxK7_oBoC1OwQAvD_BwE [2022-01-08]
- SSF, (2014). *Vartannat jobb automatiseras inom 20 år*. Trydells tryckeri, p.6-27.
<https://stratresearch.se/app/uploads/varannat-jobb-automatiseras.pdf> [2022-01-08]
- Svenskt Näringsliv, (2016). *Företagen och digitaliseringen – om samhällsekonomiska effekter, kompetensförsörjning och nya regler för handel och personuppgiftsskydd*, p. 4-36
https://www.svensktnaringsliv.se/bilder_och_dokument/mi6pm3_foretagen-o-digitaliseringen.pdf_1007110.html/Fretagen+o+digitaliseringen.pdf [2022-01-08]
- Trinovo Consulting, 2021. *Företagens kostnader för att bevara räkenskapsinformation i pappersformat*, p. 3-16.
https://www.tidningenkonsulten.se/app/uploads/2021/03/konsekvensutredning_pappersverifikation.pdf [2022-01-09]
- Zuboff, S. (1988). *In the age of the smart machine: The future of work and power*. Oxford:Heinemann Professional.

Bilagor

Bilaga 1

Intervjuguide - Redovisningskonsulter

Introduktion: presentation av uppsatsskrivare och syftet med intervjun.

1. Vilken arbetsfarenhet har du från redovisningsbranschen?
2. Hur lång period har du arbetat på dagens arbetsplats?
3. Vad är din yrkesroll och dina huvuduppgifter på din arbetsplats?
4. Till kund, utför du helhetslösningar eller delar t.ex moms? eller båda?
5. Finns det någon som specifikt ansvarar för IT/data?
6. Vad är det första du tänker du på när du hör orden digitalisering/automatisering?

Integrering av digitala system

1. Vad driver digitaliseringen och automatisering enligt dig?
2. Vem efterfrågar digitaliseringen och ökad automatisering enligt dig?
3. Finns det någon anledning till varför ni fortsatt väljer att använda traditionell metod i ert arbete om ni gör det?
4. Kan du beskriva vilka digitaliserade/automatiserade lösningar ni använder i dagsläget och varför använder ni er av dessa?
5. Upplever du att nyexaminerade/yngre personal har lättare att ta till sig digitala verktyg pga teknisk utveckling?

Digitalisering och automatisering av arbetsuppgifter

1. Hur ser din drömarbetsplats ut. Är det en futuristisk arbetsplats där digitala/automatiserade lösningar används huvudsakligen? Eller är det mer av en traditionell arbetsplats som delvis använder sig av digitala/automatiserade lösningar?
2. Vilka förändringar har du upplevt inom redovisningsbranschen kopplat till digitaliseringen/automatisering?
3. Hur förändras arbetsuppgifter i takt med digitaliseringen/automatiseringen?
4. Hur påverkas arbetsbördan i takt med digitaliseringen/automatiseringen? Mer/mindre?

Möjligheter med digitaliseringen

1. Vilka är fördelarna med att arbeta med digitala/automatiserade lösningar?
2. Vilka är nackdelarna/fördelarna med att inte använda digitala/automatiserade lösningar?
3. Hjälper digitaliserade/automatiserade lösningar eran interna utveckling och att uppnå mål? Isåfall på vilket sätt? Om inte varför?
4. Anser du att digitaliserade arbetsmetoder är mer effektiva?
5. Har ni redan idag automatiserade arbetsuppgifter som sköts av icke mänsklig arbetskraft?

Utmaningar med digitaliseringen

1. Vilka generella utmaningar/nackdelar upplever ni med digitaliseringen/automatiseringen av redovisningsbranschen samt er verksamhet?
2. Har du upplevt att vissa förändringar varit svåra att anpassa sig till? Varför isåfall?

3. Känner ni er trygga med att lagra information i molntjänster ur ett säkerhetsperspektiv?
Förklara tydligt hur säkerheten fungerar idag
4. Upplever ni att digitala system är kostsamt?

Framtid

1. Hur ser du på framtiden och digitaliseringen inom redovisningsområdet?
2. Hur tror du att kundkontakten förändras i framtiden i takt med högre automatisering/digitalisering?
3. Kommer utbildningen på jobb och högskola behöva anpassas för att möta den framtida redovisningsbranschen?
4. Vad blir konsekvenserna av att ej hänga med i digitaliseringen?
5. Tror du att robotar kan ta över stora delar av era arbetsuppgifter i framtiden?
6. Tror du att nya arbetsuppgifter kan uppkomma/minska pga robotisering av arbetsuppgifter?

Sluttankar från respondent

Slutligen, är det något du känner att du vill tillägga/lyfta som du tycker att vi missat med avseende på digitaliseringen och dess utveckling av redovisningsbranschen?

Bilaga 2

Intervjuguide - Digitala experter

Introduktion

Introduktion av uppsatsskrivare och syfte med intervjun

1. Vilken arbetserfarenhet har ni från redovisningsbranschen?
2. Hur lång period har ni arbetat på dagens arbetsplats?
3. Vad är era yrkesroller och huvuduppgifter på din arbetsplats?
4. Vad är det första ni tänker på när ni hör orden digitalisering/automatisering?

Integrering av digitala system

1. Vad driver digitaliseringen och automatisering enligt er?
2. Vem efterfrågar digitaliseringen och ökad automatisering enligt er?
3. Finns det någon anledning till varför ni fortsatt väljer att använda traditionell metod i ert arbete om ni gör det? kortfattad
4. Kan ni beskriva några viktiga digitaliserade/automatiserade lösningar ni använder i dagsläget och varför använder ni er av dessa?
5. Hur integreras Molnet, Big Data, AI och RPA i arbetet? Kan ni översiktligt förklara hur dessa verktyg fungerar inom verksamheten?
6. Upplever ni att nyexaminerade/yngre personal har lättare att ta till sig digitala verktyg pga teknisk utveckling?

Digitalisering och automatisering av arbetsuppgifter

1. Vilka förändringar har ni upplevt inom redovisningsbranschen kopplat till digitaliseringen/automatisering?
2. Hur förändras arbetsuppgifter i takt med digitaliseringen/automatiseringen?
3. Hur påverkas arbetsbördan i takt med digitaliseringen/automatiseringen? Mer/mindre?

Möjligheter med digitaliseringen

1. Vilka är fördelarna med att arbeta med digitala/automatiserade lösningar?
2. Vilka är nackdelarna/fördelarna med att inte använda digitala/automatiserade lösningar?
3. Hjälper digitaliserade/automatiserade lösningar eran interna utveckling och att uppnå mål? Isåfall på vilket sätt? Om inte varför?
4. Anser ni att digitaliserade arbetsmetoder är mer effektiva?
5. Har ni redan idag automatiserade arbetsuppgifter som sköts av icke mänsklig arbetskraft? Kan ni beskriva hur dessa fungerar mer detaljerat?

Utmaningar med digitaliseringen

1. Vilka generella utmaningar/nackdelar upplever ni med digitaliseringen/automatiseringen av redovisningsbranschen samt er verksamhet?
2. Har ni upplevt att vissa förändringar varit svåra att anpassa sig till? Varför isåfall?
3. Upplever ni att det är en utmaning att integrera den äldre generationen med den yngre?
4. Tror ni att det kan vara ett problem att många i ledarskapställning inte tillhör yngre generation och därav inte är lika mycket för förändring?

5. Känner ni er trygga med att lagra information i molntjänster ur ett säkerhetsperspektiv? Förklara tydligt hur säkerheten fungerar idag
6. Upplever ni att digitala system är kostsamt?

Framtid

1. Hur ser ni på framtiden och digitaliseringen inom redovisningsområdet? Hur förändras tekniken och vad för det med sig för förändringar inom arbetsrollen?
2. Hur tror ni att kundkontakten förändras i framtiden i takt med högre automatisering/digitalisering?
3. Kommer utbildningen på jobb och högskola behöva anpassas för att möta den framtida redovisningsbranschen?
4. Vad blir konsekvenserna av att ej hänga med i digitaliseringen?
5. Tror du att en viktig del av framtida yrkesrollen ligger i att förstå och interagera mer med digitala verktygen? Kan du exempelvis se en roll som digital kontrollant som hjälper robot förstå arbetsuppgifter men även hjälper till med socialt samspel?
6. Tror ni att robotar kan ta över stora delar av era arbetsuppgifter i framtiden? Kan ni förklara lite genomgående hur utvecklingen ser ut idag och hur den kan tänkas se ut i framtiden kring robotiseringen?
7. Tror du att nya arbetsuppgifter kan uppkomma pga robotisering av arbetsuppgifter? Kan ni förklara ingående hur dessa verktyg kan tänkas påverka? Avseende AI, RPA, Big Data och Molnet.

Sluttankar från respondent

Slutligen, är det något du känner att du vill tillägga/lyfta som ni tycker att vi missat med avseende på digitaliseringen och dess utveckling av redovisningsbranschen?